

Hibaisták és a semmi

A múlt héten felhívott Acsai Miki barátom:

- Szevasz, Busi, mi van veled?
- Hát... Izé... Semmi...
- Akkor te vagy a mi emberünk! – vágta rá.

És kifejtette, hogy a Hibaista csoport a semmiről állít ki, valamint, hogy szíveskedjek megnyitni a kiállítást. Mi sem természetesebb ennél – Mikivel éveig dolgoztunk szerzőpárosként a Nők Lapjánál, szeretem és értékelem a dolgait.

Azt azonban nem tudtam, hogy Acsai Miki és – főleg – felesége, Fehér Veronika, „feltalálta” a hibaizmust. Azt a – kizárólag a fotográfiában értelmezhető – „mozgalmat”, amely alkotótársnak hívja a véletlent. Mi több: a hibaisták a véletlent „Isten ujja”-ként is emlegetik. Ezzel jómagam is idejekorán szembesültem: gyerekkoromban gyakran csodálkoztunk, hogy a nyaralásról készült képeken fel-felbukkant egy rejtélyes rózsaszín folt. Kellett egy kis idő, hogy rádöbbenjünk: ez bizony apám ujja, amely minduntalan belelógott az objektív látómezejébe.

Ennél azonban komolyabb az ügy. A hibaisták létrehoztak egy diagramot, az úgynevezett „hibafát”, amely a lehetséges hibákat csoportosítja. Ez egy idő után annyira bonyolult lett, hogy el is vetették az egészet, mindazonáltal muszáj megemlékezni róla. Fatális, direkt és kontár hibákra osztotta a „hibaerőteret”, és a fatális hibát jelölte meg a „hibák királynőjeként” – olyan hibaként, amely a fotós akarata ellenére, totálisan véletlenül adott hozzá pluszjelentést az aktuális képhez.

A hibaisták jelen kiállításon a semmit örökítik meg – ahány alkotó, annyiféleképp. Amikor a semmiről beszélünk, gyakran negatív kontextusba helyezük a fogalmat. A semmiről beszélni szócséplés, ha valakivel „nincs semmi”, az a totális unalom megfelelője etc. A nyugati kultúrában a semmi és az üresség kerülendő, de ha keleti „szemmel” figyeljük meg, a semmi lehet tiszta, derűs és lehet alakító ereje. A tudat „ürességét” például kemény munkával, éveken át tartó meditációval érheti csak el a beavatott.

A semmi ráadásul úgy működhet, akárha valamiféle fizikai közlekedőedény lenne. A semmi vákuumot képez, áramlást indít el. Legyen az gondolat, energia vagy tárgyasult dolog, a semmi előbb-utóbb tartalommal fog feltöltődni. Mozgást és feszültséget generál.

Sajnos képtelen vagyok kihagyni az egyik legnagyobb magyar buddhista gondolkodó, a Laár András által megformált Besenyő Pista bácsi rövidke monológját, mert úgy érzem, a további fejtegetések helyett is elmond mindent a témáról:

„Na mi van? Semmi...? Szóval azt mondják metakommunikatíve, hogy a semmi – az van? Hogy a semmi van? Noormális??? Hát a semmi az nem van, hanem nincs! Mert ha semmi van, az pont, hogy nincs semmi! De ha a semmi nincs, az meg már valami! Az meg már nem semmi! Igaz??? Jól mondom??? Nem? De!”

A kiállítást ezennel megnyitom.